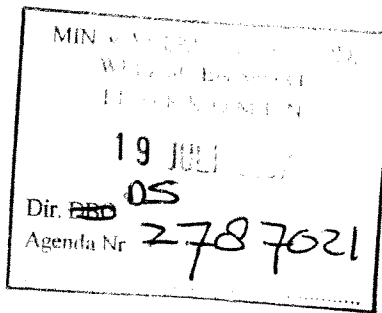

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

Ministerie van VWS
T.a.v. de staatssecretaris,
mevrouw dr. M. Bussemaker
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

R → EK.

Zeist 17 juli 2007
Behandeld door Harry Been
Onderwerp verzoek om een bijdrage

Uw kenmerk
Doorkiesnr.

Ons kenmerk bb/HB/40
Faxnr.

Geachte mevrouw Bussemaker,

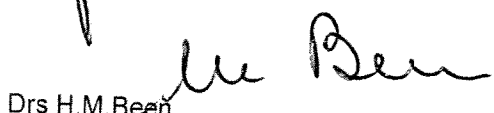
In vervolg op de plezierige gesprekken die wij met u mochten hebben op 26 juni en 5 juli jl. (samen met de Minister-President) wil ik u graag verzoeken om uw steun in ons project om een poging te doen de WK 2018 binnen te halen, te concretiseren.

Er moet veel gebeuren en wij zullen binnenkort met onze Belgische collega's overleggen over het vervolg. Nauwe samenwerking met de Belgische en Nederlandse overheid is noodzakelijk want een dergelijke bid heeft alleen kans als er gezamenlijk opgetrokken wordt.

Er is nog geen begroting beschikbaar van de gehele bidprocedure maar de ervaring van andere landen leert dat de kosten al snel in de orde grootte van acht tot tien miljoen Euro zullen zijn. Uiteraard zullen wij daarbij proberen ook het bedrijfsleven te interesseren een belangrijke bijdrage te leveren. Zodra wij een redelijk inzicht hebben in de begroting zullen wij u die doen toekomen.

Wij verzoeken u vriendelijk om een bijdrage te doen in deze voorbereidingskosten. Om in dezelfde lijn te blijven met de Belgische benadering zou een eerste bijdrage van € 500.000.- zeer op prijs gesteld worden. Er van uitgaande dat zowel KBVB als KNVB (d.m.v. de Stichting Euro 2000) een zelfde bijdrage zullen doen, kan van start gegaan worden met een beschikbaar bedrag van twee miljoen Euro.

Met vriendelijke groet,
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND

Drs H.M. Been
Secretaris Generaal KNVB

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Sport

Aan de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
T.a.v. de heer drs. H.M. Been
Postbus 515
3700 AM ZEIST

Ons kenmerk
S/TOP-SP-2817834

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer
070-340

Den Haag

19 DEC 2007

Onderwerp
Bijdrage haalbaarheidsonderzoek
WK voetbal 2018
Objectnummer: 7707
Verplichtingnummer: 612074.07

Bijlage(n)

Uw brief
17 juli 2007

Geachte heer Been,

Van harte ondersteunt het Kabinet uw poging de organisatie van het Wereldkampioenschap (WK) Voetbal 2018 naar Nederland en België te halen. In uw brief van 17 juli 2007 vraagt u hiervoor bij mij een financiële bijdrage aan voor het onderzoek naar de haalbaarheid van de plannen. In reactie daarop laat ik u weten u hiervoor een bijdrage te verlenen van maximaal € 500 000.

Aan mijn besluit ligt het volgende ten grondslag. Een dergelijk evenement zorgt voor een groot "Oranje-gevoel" en draagt daarmee in belangrijke mate bij aan de sociale binding in de samenleving. Het WK vormt voor onze nationale toptalenten een stimulans om hun kwaliteiten nog verder te ontwikkelen, zodat ze in 2018 kunnen excelleren op eigen bodem. De organisatie van een evenement als het WK Voetbal betekent bovendien Holland Promotie en kan daarmee voor een belangrijke impuls voor de Nederlandse economie zorgen. Nederland kan zo laten zien dat het sportklimaat op een hoog niveau is, wat uiteindelijk een mogelijke kandidaatstelling voor de Olympische Spelen in 2028 tot gevolg kan hebben.

Concreet betekent onze steun dat u een beroep op ons kunt doen voor de aanwezigheid van bewindspersonen bij presentaties aan de FIFA, het activeren van het netwerk en het actief uitdragen van steun van de overheid voor het onderzoek naar de haalbaarheid van de organisatie.

Deze bijdrage is ter ondersteuning van het haalbaarheidsonderzoek voor het WK 2018. Indien u op basis van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek een bid wilt gaan uitbrengen, ben ik uiteraard bereid tot nader overleg.

Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG
Telefoon (070) 340 79 11
Fax (070) 340 78 34

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Correspondentie uitsluitend
richten aan het postadres
met vermelding van de
datum en best.

Internetadres:
www.minvws.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Blad

2

Kenmerk

S/TOP-SP-2817834

De bovengenoemde bijdrage verleen ik u op basis van de Begrotingswet. Op 20 november jl. heeft de heer *[naam]* mij via de mail een sluitende begroting toegezonden van het haalbaarheidsonderzoek. U verwacht het onderzoek eind december 2008 af te ronden.

Ik zal het bedrag per ommegaande op het mij bekende rekeningnummer overmaken. Ik vraag u om uiterlijk vier maanden na afloop van het onderzoek een inhoudelijk en financieel verslag vergezeld van een accountantsverklaring bij mij in te dienen. Ik maak u erop attent dat uw bijdrage in dit project tenminste € 465 000 bedraagt.

ABW-procedure

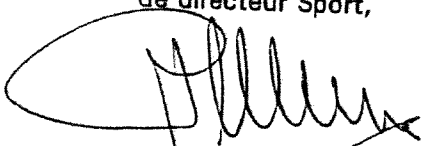
Een belanghebbende kan tegen een besluit bezwaar maken op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit kan door een bezwaarschrift in te dienen bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, t.a.v. de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag.

Voor het indienen van uw bezwaarschrift heeft u zes weken de tijd. Deze termijn vangt aan met ingang van de dag volgend op de dagtekening van dit besluit. Naast de handtekening moet het bezwaar voorzien zijn van:

- de naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het bestreden besluit, bijvoorbeeld door het vermelden van het zaaknummer, briefkenmerk en datum of door het bijvoegen van een kopie van het besluit;
- de gronden van uw bezwaar.

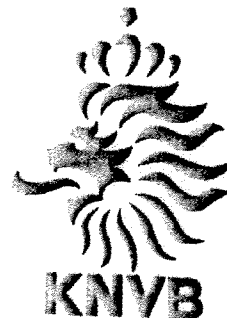
Ik wens u veel succes toe bij de voorbereiding van het bid.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Sport,

drs. Rob de Vries

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

Ministerie van VWS
T.a.v. de staatssecretaris
mevrouw dr. M. Bussemaker
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Zeist 16 augustus 2007

Behandeld door Harry Been

Onderwerp vragen inzake de bijdrage t.b.v. verzoek KNVB inzake bid 2018

Uw kenmerk

Doorkiesnr.

Ons kenmerk bb/HB/049

Faxnr.

Geachte mevrouw Bussemaker,

Naar aanleiding van de bespreking tussen de heer Lokkerbol van de KNVB en mevrouw en de heer van VWS op 13 augustus jl. berichten wij u als volgt.

Tijdens de bespreking is gebleken dat VWS in afwachting is van antwoorden op onderstaande vragen.

Vragen

1. Hoe heeft België het gedaan?
2. Wat kan de KNVB zeggen over de maatschappelijke kosten voor de overheid?
3. Is dit de eerste of de enige bijdrage te verwachten voor het bid?
4. Wanneer wordt bepaald of het bid wordt uitgebracht?

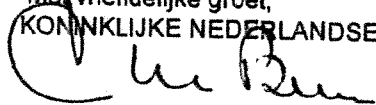
2. Op dit moment kan de KNVB daar niet veel over zeggen. Het haalbaarheidsonderzoek gaat nu juist over de mate waarin Nederland voldoet aan de zgn. harde criteria die gesteld worden door de FIFA, primaire focus stadioncapaciteit. Indien blijkt dat er aanzienlijke kosten gemaakt moeten worden (denk bijvoorbeeld aan infrastructuur rondom stadions) zal dat in de loop van het jaar moeten blijken. Dit is geheel afhankelijk van de ambities van de overheid en de bereidwilligheid om bijvoorbeeld investeringen naar voren te halen en versneld uit te voeren. De maatschappelijke kosten kunnen voor een groot deel door commerciële partijen worden opgevangen. De ervaringen in Duitsland leren dat een WK een enorme stimulans is voor de werkgelegenheid en voor het innovatievermogen van het bedrijfsleven. De maatschappelijke kosten zijn derhalve in dit stadium niet tot zeer lastig te berekenen. Daargelaten dat de KNVB geen onderzoeksbureau is. Wel zullen de maatschappelijke lasten en baten n.a.v. het WK in Duitsland in kaart worden gebracht waardoor de KNVB over ervaringsgegevens kan beschikken.

3. De 500 k moet gezien worden als een bijdrage in het haalbaarheidsonderzoek waarmee de KNVB wil gaan vaststellen of het kandideren voor het WK 2018 zinvol is. De KNVB is blij met de uitgesproken ambitie van de overheid. Dit was stap 1. Stap 2 is nu het onderzoek naar de criteria die de FIFA stelt. Stap 3 is dat reeds een lobby traject parallel loopt aan de meer zichtbare onderzoeken. Wat betreft het haalbaarheidsonderzoek. Bepaald moet worden of Nederland en België voldoen aan eisen die betrekking hebben op infrastructuur, horecafaciliteiten en stadions. Dit is dan ook de onderzoeksvraag waarop antwoord moet worden gegeven (met primaire focus op de stadions), alvorens medio 2008 met de Staatssecretaris en de Minister President af te stemmen of Nederland en België zich definitief gaan kandideren. Overigens levert ook de KNVB een aanzienlijke financiële bijdrage aan het onderzoek, ten minste gelijk aan de gevraagde bijdrage van VWS. Uiteraard zal met het NOC*NSF nauw worden samengewerkt in het kader van het Olympisch Plan. Het bid van de KNVB is dan ook niet los te zien van de door het NOC*NSF en de door het kabinet geuite ambities om te komen tot sportvoorzieningen van Olympisch niveau. Er zal in de loop van het uitbrengen van het bid (hetgeen immers een kostbare aangelegenheid is) zeker nog een beroep op de overheid gedaan worden.

4. Medio 2008.

Wij vertrouwen erop u hiermee op dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND

Drs H.M. Been
Secretaris Generaal KNVB

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

De heer prof. mr. dr. J.P. Balkenende
Minister-President en Staatssecretaris
Mevrouw dr. M. Bussemaker
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Zelst 22 januari 2009
Behandeld door
Onderwerp WK2018

Uw kenmerk
Doorkiesnr.

Ons kenmerk bb/MvP/50
Faxnr. 0343-499189

Geachte heer Balkenende en mevrouw Bussemaker,

Het is inmiddels al weer bijna anderhalf jaar geleden dat wij u in een persoonlijk overleg hebben geïnformeerd over ons voornemen van de gezamenlijke kandidatuur van Nederland en België voor het Wereldkampioenschap voetbal in 2018. Graag willen wij u middels deze brief informeren over de stand van zaken.

Het Uitvoerend Comité van de KBVB en het Bondsbestuur van de KNVB hebben in 2007 besloten om de mogelijkheid te gaan verkennen om gezamenlijk kandidaat te zijn voor het organiseren van het Wereldkampioenschap voetbal in 2018. Afsproken werd om - elk in eigen land - een jaar de tijd te nemen om na te gaan of er een redelijke kans is dat we voldoende stadions (acht met een bruto-capaciteit van 44.000 toeschouwers en twee met een bruto-capaciteit van 66.000 toeschouwers) kunnen presenteren en of er voldoende steun is bij de betrokken overheden. In het najaar van 2008 zouden de resultaten daarvan gepresenteerd worden aan de beide besturen en besloten worden of men gezamenlijk een bid wil uitbrengen.

Het resultaat is positief te noemen op het gebied van de stadionplannen in beide landen en het enthousiasme bij de beide overheden. Op grond hiervan hebben de besturen van de KBVB en KNVB enkele weken geleden besloten zich officieel kandidaat te stellen voor de organisatie van het WK voetbal in 2018.

Het WK en de kansen

Het WK voetbal zal in 2010 gespeeld worden in Zuid-Afrika en in 2014 in Brazilië. In december 2010 zal door het Uitvoerend Comité van de FIFA besloten worden waar het WK in 2018 zal worden gehouden.

Hoewel het aanvankelijk de bedoeling was dat het WK zou roteren over de continenten, heeft de FIFA onlangs besloten dat continenten die de laatste twee keer aan de beurt geweest zijn niet mee kunnen doen voor de volgende ronde. Daarmee blijven vier continenten over: Noord- en Midden Amerika (CONCACAF), Europa (UEFA), Azië (AFC) en Oceanië (OFC).

Tot nu toe heeft alleen Engeland zich kandidaat gesteld, maar in de wandelgangen wordt serieus rekening gehouden met Australië, USA, Mexico, Qatar, China, Rusland en Spanje/Portugal.

Aangezien er enig economisch belang is bij Europa heeft de FIFA in december 2008 besloten in één keer te besluiten over de WK's in 2018 en 2022, waarbij in 2018 het WK in Europa wordt gespeeld en in 2022 bijvoorbeeld elders. Daarmee zou het besluit zich voor 2018 kunnen toespitsen op de drie genoemde Europese kandidaten en the Low Countries, maar zullen we ons ook moeten richten op 2022, mocht onverhoopt de keuze in 2018 niet op Europa vallen.

Voorbeelden van sterke punten van België en Nederland zijn:

- het zou een geweldige impuls kunnen betekenen voor het voetbal (anders dan bijvoorbeeld Engeland waar vrijwel niet geïnvesteerd hoeft te worden)
- (in de ogen van voetbalorganisatie-experts) zijn wij de enige echte succesvolle co-hosters van een groot voetbal evenement
- toewijzing aan deze beide landen opent de mogelijkheid voor meer kleine landen in de wereld om samen een keer kandidaat te zijn voor zo'n groot toernooi
- een sterke voetbaltraditie en -cultuur
- afstanden tussen de speelsteden zijn zodanig dat er weer kan worden gesproken van een echt toernooi; de bezoekers kunnen vrijwel alle wedstrijden bezoeken zonder veel te reizen
- uitstekend bereikbaar voor de hele wereld
- gelijke munteenheid en (voor een belangrijk deel) taal

Uiteraard zijn deze punten niet meer dan een indicatie. Duidelijk is dat er wel een aantal zaken is dat voor onze kandidatuur pleit.

Tot nu toe

Naast alle activiteiten die per land zijn verricht, hebben vertegenwoordigers van de KBVB en de KNVB gezamenlijk een bezoek gebracht aan voorzitter Blatter van de FIFA en voorzitter Platini van de UEFA om hun interesse kenbaar te maken. De reacties van beide voorzitters zijn hoopgevend. Dat werd ook nog eens bevestigd in de gesprekken die de (voormalig) Bondsvoorzitter heeft gehad met dezelfde beide voorzitters. Platini gaf aan dat zijn inzet zou zijn om het WK 2018 naar Europa te halen.

Ook hebben de regeringen van beide landen laten weten volledig achter een eventuele kandidatuur te staan. Beide regeringen hebben dat onderstreept door een financiële bijdrage te geven in de voorbereidingskosten.

Namens beide landen is ook uitgebreid contact geweest met de collega's van de Duitse Voetbalbond dat met name onderbouwing heeft opgeleverd voor de begroting van de bidcampagne.

Hoe verder

Na het positieve besluit van de besturen van de beide bonden moet nu begonnen worden met het maken van een bidboek en de internationale lobby. Gezien de omvang van dit project en de wenselijkheid dit als twee landen samen te doen,

betekent dit ondermeer het oprichten van een rechtspersoon, het zoeken van een vestigingsplaats met kantoorruimte en het aantrekken van personeel. Gekozen is reeds voor het oprichten van een stichting naar Nederlands recht en Eindhoven als vestigingsplaats.

Naar verwachting zal het opstellen van het bidboek en het tegelijkertijd uitvoeren van het eerste deel van de communicatiecampagne het gehele kalenderjaar 2009 in beslag nemen.

In de eerste helft van 2010 kan op basis van de dan voorliggende informatie en het vrijwel gereed zijnde bidboek definitief besloten worden om de bid uit te brengen. Het bidboek moet uiterlijk 14 mei 2010 bij de FIFA zijn ingeleverd en daaropvolgend zullen dan de inspecties van de FIFA plaatsvinden.

De beslissing van de FIFA wordt genomen in december 2010. Uiteraard zal de promotiecampagne gedurende het hele proces doorlopen.

Stadions

Het onderzoek naar de beschikbaarheid van de stadions heeft het volgende beeld opgeleverd:

Nederland

- Amsterdam (uitbreiding Amsterdam ArenA naar 75.000 of bouw nieuw stadion)
- Eindhoven (uitbreiding naar 44.000)
- Enschede (uitbreiding naar 44.000)
- Heerenveen (uitbreiding naar 44.000)
- Rotterdam (nieuw stadion 80.000 + huidige De Kuip)

België

- Antwerpen (nieuwbouw 44.000)
- Brugge (nieuwbouw 44.000)
- Brussel (nieuwbouw 66.000)
- Charleroi (nieuwbouw 44.000)
- Genk (uitbreiding 44.000)
- Luik (nieuwbouw 44.000)

Begroting

Hoewel de KNVB en KBVB enige ervaring hebben in het maken van een begroting voor moeilijk voorspelbare projecten (bv. EURO 2000), is het voor deze bid erg moeilijk. Redelijkerwijs is niet gemakkelijk te voorzien welke uitgaven gedaan moeten worden, temeer omdat er in het bidproces ingespeeld zal moeten worden op de ontwikkelingen en de activiteiten van de concurrentie. Toch hebben wij een begroting opgesteld omdat het noodzakelijk geacht wordt enig gevoel te hebben bij de risico's die beide bonden aangaan.

Daarbij is aansluiting gezocht bij de geïndexeerde uitgaven van de Duitsers en de Engelsen begin jaren negentig voor hun bid voor het WK 2006.

De dekking van deze uitgaven moeten komen uit bijdrage van de beide bonden, sponsorgelden en bijdrage van de beide overheden.

Graag willen wij binnenkort met u een afspraak maken om onze gezamenlijke kandidatuur verder toe te lichten, waarbij wij onder andere met u van gedachten willen wisselen op welke wijze de samenwerking tussen de beide overheden en met onze projectorganisatie zou kunnen gaan plaatsvinden. Een hechte samenwerking is noodzakelijk, omdat door de FIFA een behoorlijk aantal verklaringen van Rijksoverheid worden gevraagd, dat integraal onderdeel moet gaan uitmaken van het bidboek.

Daarnaast zullen wij begin 2009 eveneens een subsidieverzoek indienen voor de medefinanciering van onze bidcampagne.

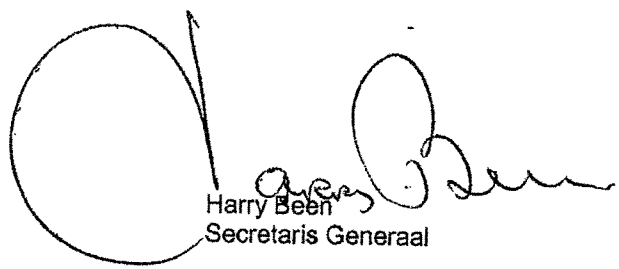
De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft ons verzocht hem te informeren over de stand van zaken van onze kandidatuur, derhalve hebben wij hem een kopie van deze brief toegezonden.

Met vriendelijke groet,
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND

Michael van Praag
Bondsvoorzitter

Harry Been
Secretaris Generaal

Cc: Ministerie van Economische zaken, de heer drs. F. Heemskerk

Globale raming Haalbaarheid en Bidprocedure WK 2018

(NB : Op basis van cijfers DFB bidcampagne WK 2006)

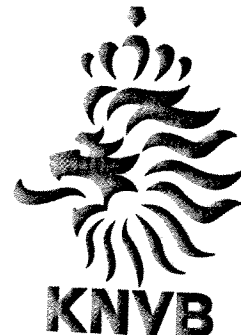
	<u>Haalbaarheid</u>	<u>Bidprocedure</u>	<u>TOTAAL</u>
...	200.000	...	...
...	1	...	...
...	...	...	...
...	...	...	...
...	...	...	...
Bijdrage VWS	0	...	...
Bijdrage KNVB	...	...	...
Bijdrage commerciële partners	-	...	...

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

DS- 4 febr. '09.

29109752

Ministerie van VWS
T.a.v. de heer B. Zijlstra
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Zelst 3 februari 2009
Behandeld door |
Onderwerp WK2018

Uw kenmerk S/TOP-SP-2817834
Doorkiesnr.

Ons kenmerk HB/AT/KN02-
Faxnr.

Geachte heer Zijlstra,

Onder verwijzing naar uw bijdrage in het haalbaarheidsonderzoek WK voetbal 2018 van 19 december 2007 met verplichtingnummer 612074.07 en objectnummer 7707 delen wij u het volgende mede.

Ten tijde van het indienen van het subsidie verzoek (medio 2007) en de daarbij opgestelde begroting was uitgegaan van het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek voor de organisatie van de Wereldkampioenschappen op alle aspecten die in het bidboek moesten worden opgenomen. Bij nader inzien werd het verstandiger geacht om in het haalbaarheidsonderzoek in eerste instantie slechts aandacht te besteden aan de meest fundamentele vraag: "Kunnen we voldoende stadions realiseren in beide landen die voldoen aan de FIFA eisen" en of er voldoende draagvlak zou zijn om een dergelijke evenement naar Nederland en België te halen. Bij negatieve antwoorden hierop zou een studie naar andere aspecten onnodig worden.

Deze beleidswijziging is in de contacten die wij met vertegenwoordigers van uw departement regelmatig hebben wel aangegeven, maar wij realiseren ons, dat wij hebben verzuimd dit formeel aan u te melden in het kader van de toegewezen subsidie.

Zoals u inmiddels heeft vernomen is de vraag of wij voldoende stadions kunnen realiseren positief beantwoord en hebben wij ook voldoende draagvlak vastgesteld voor ons initiatief en hebben beide bonden zich inmiddels bij de FIFA officieel kandidaat gesteld. Wij verwijzen voor de volledigheid naar ons schrijven aan Staatssecretaris Bussemaker van 22 januari 2009.

Met dit schrijven verzoeken wij u de projectperiode te verlengen tot 31.12.2010. Zoals wij in de genoemde brief aan de Staatssecretaris hebben aangegeven, zullen wij binnenkort een aanvullende subsidie voor onze bidcampagne aanvragen.

Met vriendelijke groet,
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VOETBALBOND

Drs. H.M. Been
Secretaris Generaal

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan het bestuur van de
Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Postbus 515
3700 AM ZEIST

Directie Sport

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.minvws.nl

Inlichtingen bij **EX**

Datum **19 FEB 2009**
Betreft Verlenging projectperiode Haalbaarheidsonderzoek WK Voetbal 2018
Objectnummer 7707
Verplichtingnummer 612074-07

Ons kenmerk
S/TOP-SP/2911061

Bijlagen

Uw brief
3 februari 2009

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geacht bestuur,

Met uw brief van 3 februari 2009, kenmerk HB/AT/KN02-, verzoekt u mij om de projectperiode voor de projectsubsidie Haalbaarheidsonderzoek WK Voetbal 2018 te mogen verlengen tot 31 december 2010. Met uw verzoek kan ik instemmen.

De reden voor uw verzoek is gelegen in het feit dat het haalbaarheidsonderzoek in omvang beperkt is gebleven tot de meest fundamentele vraagstelling. Een aantal daaropvolgende activiteiten is in de tijd doorgeschoven.

Ondanks dat uw formele verzoek mij op een laat tijdstip heeft bereikt, ben ik bereid om met uw verzoek in te stemmen. U heeft bovengenoemde aanpassing op beleidsniveau namelijk wel eerder besproken met vertegenwoordigers van mijn departement.

De verlenging van de projectperiode tot 31 december 2010 betekent dat u uiterlijk op 1 mei 2011 de subsidieverantwoording bij mijn departement in moet dienen.

Inmiddels heeft u zich, samen met de KBVB, officieel kandidaat gesteld bij de FIFA voor de organisatie van het WK Voetbal 2018. Dit betekent dat u nu de bidfase in gaat. Vanzelfsprekend wens ik u daarbij veel succes. Het door u aangekondigde aanvullend subsidieverzoek zie ik met belangstelling tegemoet.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport, namens deze,
de directeur Sport,

drs. B.C. Zijlstra

Aanvraagformulier t.b.v. subsidieverlening

pagina 1

1 Gegevens aanvrager

objectnummer:
 naam instelling:
 postadres:
 postcode:
 vestigingsplaats:
 naam contactpersoon:
 telefoonnummer:
 mobielnummer:
 telefaxnummer:
 e-mailadres:
 bank- of girorekeningnummer:
 nummer Kamer van Koophandel:

0007707
Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Postbus 000515
3700 AM
Zeist
0670000116
40478591

2 Gegevens subsidie

Subsidienummer (indien bekend)
 Vraagt u een instellings- of een
 projectsubsidie aan?:
 datum indiening
 Projectsubsidie: start en einddatum
 project
 Bij welke directie vraagt u subsidie aan?
 Wenst u af te wijken van het standaard
 bevoorschottingsschema?
 Aangevraagde subsidie:
 Instellingssubsidie: Stand
 egalisereserve:
 Instellingssubsidie:Percentage
 egalisereserve(1):

0			
Project			
29-05-2009			
start	01-06-2009	t/m eind	31-12-2010
S			
Nee			
4500000.00			
0.00			

%

Aanvraagformulier t.b.v. subsidieverlening

Activiteit gegevens

Pag. 2

Activiteit

A

Kandidatuur WK 2018 of 2022

Begroting activiteit

Toelichting		Begroot
Personeel	Personeel	
Materieel	Materieel	
Overig	Overig	
tot. Lasten		
Overige baten	sponsoring	
Eigen bijdrage	+ bijdrage KBVB (5,5 mio)	
tot. Baten		
Totaal		

Toelichting begrotingspost

zie bijgevoegd Businessplan

Business Plan

The Holland / Belgium Bid

Eindhoven, Maart 2009

Introductie

Het Uitvoerend Comité van de KBVB en het Bondsbestuur van de KNVB hebben in 2007 besloten om de mogelijkheid te gaan verkennen om gezamenlijk kandidaat te zijn voor het organiseren van het Wereldkampioenschap Voetbal in 2018.

Afgesproken is om - elk in eigen land - een jaar (juni 2007 – juli 2008) de tijd te nemen om na te gaan of er een redelijke kans is dat er voldoende stadions (acht met een netto capaciteit van 40.000 toeschouwers, één met een netto capaciteit van 60.000 toeschouwers en één met een nettocapaciteit van 80.000 toeschouwers) kunnen worden gepresenteerd aan de FIFA en of er voldoende steun is bij de betrokken overheden. In het najaar 2008 werden de resultaten daarvan gepresenteerd aan de beide besturen en werd besloten een gezamenlijke bid uit te brengen.

Met dit business plan wordt inzicht gegeven in het aanpak voor het uitbrengen van de bid en de hieraan verbonden werkzaamheden, zoals projectstructuur en de te kiezen communicatie- en lobby strategie. Verder is een eerste opzet van een begroting gemaakt en wordt ingegaan op de gekozen rechtsvorm en de bestuurssamenstelling.

1 Kandidatuur WK 2018 / 2022

Het Wereldkampioenschap Voetbal zal in 2010 gespeeld worden in Zuid-Afrika en in 2014 in Brazilië. In december 2010 zal door het Uitvoerende Comité van de FIFA besloten worden waar het WK in 2018 en 2022 wordt gespeeld.

Hoewel aanvankelijk de bedoeling was dat het WK zou roteren over de continenten, heeft de FIFA besloten dat de continenten die de laatste twee keer aan de beurt geweest zijn niet mee kunnen doen voor de volgende ronde.

Daarmee blijven vier continenten over: Noord- en Midden Amerika (Concacaf), Europa (UEFA), Azië (AFC) en Oceanië (OFC).

De volgende landen hebben zich voor de edities 2018 en/of 2022 kandidaat gesteld :

- Engeland
- Rusland
- Spanje/Portugal
- Australië
- USA
- Mexico
- Japan
- Qatar (2022)
- Indonesie
- Zuid-Korea (2022)

Aangezien er enig economisch belang is bij Europa, heeft de FIFA besloten in één keer een besluit te nemen over de WK's in 2018 en 2022, waarbij in 2018 het WK aan Europa zou kunnen worden toegewezen en in 2022 bijvoorbeeld weer elders. Daarmee zou het zich voor 2018 kunnen toespitsen op de drie genoemde Europese kandidaten en onze Holland/Belgium Bid.

Voorbeelden van sterke punten van België en Nederland zijn:

- het zou een geweldige impuls kunnen betekenen voor het voetbal (anders dan bijvoorbeeld Engeland waar vrijwel niet geïnvesteerd hoeft te worden)
- (in de ogen van voetbalorganisatie-experts) zijn wij de enige echte succesvolle co-hosters van een groot voetbalevenement
- toewijzing aan deze beide landen opent de mogelijkheid voor veel meer landen in de wereld om samen met een ander kleiner land een keer kandidaat te zijn voor zo'n groot toernooi
- een sterke voetbaltraditie en -cultuur
- afstanden tussen de speelsteden zijn zodanig dat er weer kan worden gesproken van een echt toernooi; de bezoekers kunnen vrijwel alle wedstrijden bezoeken zonder veel te reizen
- uitstekend bereikbaar voor de hele wereld
- gelijke munteenheid en (voor een belangrijk deel) taal

Uiteraard zijn deze punten niet meer dan een indicatie. Duidelijk is wel dat er wel een aantal zaken zijn die voor onze kandidatuur pleiten.

1.1 Tot nu toe

Naast alle activiteiten die per land zijn verricht, hebben vertegenwoordigers van de KBVB en de KNVB gezamenlijk een bezoek gebracht aan voorzitter Blatter van de FIFA en voorzitter Platini van de UEFA om hun interesse kenbaar te maken. De reacties van beide voorzitters zijn hoopgevend. Dat werd ook nog eens bevestigd in de gesprekken die de (voormalig) Bondsvoorzitter van de KNVB heeft gehad met dezelfde beide voorzitters. Platini gaf aan dat zijn inzet zou zijn om het WK 2018 naar Europa te halen.

Ook hebben de regeringen van beide landen laten weten volledig achter de kandidatuur te staan. Beide regeringen hebben dat onderstreept door een financiële bijdrage te geven in de voorbereidingskosten en de kosten van de bidcampagne.

Tijdens de Olympische Spelen in Beijing vond er een ontvangst plaats op de Belgische ambassade waarbij Prins Willem-Alexander, Jet Bussemaker, Yves Leterme en Karel de Gucht een onderhoud hebben gehad met FIFA officials Blatter, Valcke, Hayatou en Temarri en waarin Nederland en België hebben aangegeven serieus na te denken om zich kandidaat voor het WK 2018 te willen stellen.

Namens beide landen is ook uitgebreid contact geweest met de collega's van de DFB die met name onderbouwing hebben opgeleverd voor de begroting van de bidcampagne.

1.2 Hoe verder

Door de FIFA is de volgende planning bekend gemaakt voor het bidding proces voor de kandidaten voor het WK 2018 en 2022.

De planning is als volgt:

2 februari 2009	Indienen "Expression of Interest" formulier bij FIFA
16 februari 2009	Geïnteresseerde landen ontvangen "Bid registration" formulier
16 maart 2009	Indienen "Bid registration" formulier bij FIFA
April 2009	Uitsturen door FIFA van alle relevante bidding documenten en overeenkomsten
11 december 2009	Indienen Bidding Agreement bij FIFA
14 mei 2010	Indienen bidboek en Hosting Agreement
December 2010	Keuze FIFA

Daarnaast bevestigde FIFA het volgende :

- Landen uit Afrika en Zuid-Amerika kunnen geen kandidaat zijn voor 2018
- Landen uit Zuid-Amerika kunnen geen kandidaat zijn voor 2022
- 2018 en 2022 wordt niet toegewezen uit landen van dezelfde confederatie.

Verder liet de FIFA – vooruitlopende op de officiële eisen voor organisatie van de WK 2018 en 2022 - weten, dat kandidaat landen de beschikking moeten hebben over ca. 12 stadions met een capaciteit van 40.000

oplopend tot 80.000 toeschouwers voor de openingswedstrijd en de finale.

Uiterlijk eind april 2009 ontvangen de kandidaat landen de definitieve voorwaarden voor de WK edities van 2018 en 2022.

Naar verwachting zal het opstellen van het bidboek en het tegelijkertijd uitvoeren van het eerste deel van de communicatiecampagne plaatsvinden in 2009.

In de eerste helft van 2010 kan op basis van de dan voorliggende informatie en het vrijwel gereed zijnde bidboek definitief besloten worden om de bid uit te brengen daaropvolgend zullen dan de inspecties van de FIFA plaatsvinden.

2 Rechtspersoon/ bestuurssamenstelling

2.1 Rechtspersoon

In navolging van EURO 2000 is een afzonderlijke rechtspersoon "Kandidatuur WK 2018 België - Nederland" opgericht. Hiervoor is zowel door de KBVB (Ministerie van Financiën) als de KNVB (via PWC) advies gevraagd over de vorm voor deze rechtspersoon, rekening houdende met o.a. fiscale aspecten. Op grond van beide adviezen is met de KBVB overeengekomen een Nederlandse Stichting op te richten en hiervoor zijn de statuten van de toenmalige stichting Euro 2000 als basis gebruikt.

De rechtspersoon is door de KNVB opgericht via de Stichting EURO 2000. Deze Stichting is overgebleven, nadat de KNVB samen met de KBVB succesvol EURO 2000 hadden georganiseerd. De KBVB heeft de stichting verlaten en de KNVB heeft besloten om de Stichting te belasten met de taak om het positief saldo van EURO 2000 te beheren (met als opdracht om het grotendeels te besteden aan het Masterplan Jeugdvoetbal van de KNVB). Daarnaast kreeg de Stichting als de taak om, telkens in opdracht van de KNVB maar voor rekening en risico van EURO 2000, te proberen belangrijke voetbalevenementen naar Nederland te halen en te organiseren.

Door de KBVB is de rechtspersoon opgericht door de KBVB.

2.2 Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling is als volgt :

- François De Keersmaecker – co-voorzitter namens de KBVB
- Michael van Praag – co-voorzitter namens de KNVB
- Harry Been – namens Euro 2000
- Gerard Bouwer – namens Euro 2000
- Philippe Collin – namens de KBVB
- Johan van Kouterik – namens de KNVB
- Germain Landsheere – namens de KBVB
- Jean-Marie Philips – namens de KBVB

Als adviseur is aan het bestuur toegevoegd Michel D'Hooghe (lid van het Executive Committee van de FIFA).

Harry Been fungeert tevens als CEO van de stichting.

2.3 Vestigingsplaats

Vanuit diverse Nederlandse- en Belgische steden is interesse getoond om het hoofdkantoor van de stichting in hun stad te vestigen. Op basis van de verschillende aanbiedingen is gekozen voor Eindhoven als vestigingsplaats van de stichting.

3 Projectaanpak

Bij soortgelijke projecten is goede ervaring opgedaan met een projectstructuur gebaseerd op drie hoofdlijnen, te weten public affairs, operational affairs en commercial affairs. Iedere hoofdlijn correspondeert met een managementgebied. Het management van het project wordt ook aan de hand van de drie hoofdlijnen ingericht.

Public affairs

Binnen deze hoofdlijn moeten de relaties met betrokken belanghebbenden worden onderhouden. Tot de belanghebbenden worden gerekend de FIFA, UEFA, de beide bonden, de centrale overheden, de steden en stadions en de media.

Binnen dit domein valt ook de communicatie- en lobby voor de kandidatuur. De stichting laat zich hierbij bijstaan door het geselecteerde bureau Hill & Knowlton.

Commercial affairs

Binnen deze hoofdlijn moet de commerciële potentie van de bid worden vertaald naar zoveel mogelijk inkomsten uit sponsoring en publiek/private partnerships.

Operational affairs

Binnen deze hoofdlijn valt de informatie voor het bidboek. Het bidboek vormt een belangrijk onderdeel in het bidproces. In het bidboek moet worden ingegaan op de voorwaarden die door de FIFA aan het organiserende land wordt gesteld. De volgende documenten moeten onderdeel uit gaan maken van het bidboek :

- Getekend Hosting Agreement door de bidorganisatie
- Getekend Confirmation Agreement door de bidorganisatie, waar in staat dat wordt voldaan aan de door de FIFA gestelde eisen
- Government Guarantees, Government Declaration en Government Legal Statement van beide overheden
- Getekende Host City Agreements
- Getekende Stadium Agreements
- Getekende Training Site Agreements
- Getekende Hotel Agreements

En verder o.a. informatie over :

- Stadions en steden
- Hotelaccommodatie
- Mobiliteit
- Ticketing
- Financien
- ICT
- Verzekeringen

4 Communicatie strategie

Faint, illegible text or markings running vertically along the right edge of the page.

4.6 Steden

5 Campagne

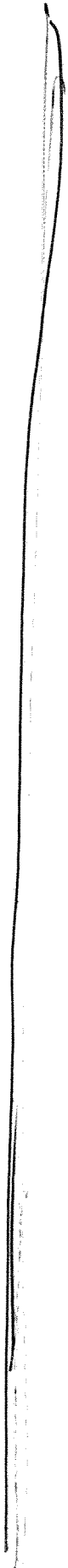

6 Sponsoring

7 Begroting

7.2 Totaal Overzicht

7.3 Toelichting Begroting

Faint, illegible text running vertically down the right side of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan het bestuur van de
Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Postbus 515
3700 AM ZEIST

Directie Sport

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.minvws.nl

Contactpersoon

Datum 5-8-2009
Betreft: Aanvullende Subsidieverlening Kandidatuur WK 2018/2022

Ons kenmerk
SP/23740/2009

Objectnummer
0007707
Subsidienummer
~~3511~~ 31514
Verplichtingnummers
612074.07 en 655276.09
Bijlagen

Uw brief
29-05-2009

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het postadres met
vermeidning van de datum en
het kenmerk van deze brief.*

Geacht bestuur,

Naar aanleiding van uw aanvullende subsidieaanvraag d.d. 29-5-2009, ten aanzien van de kandidatuur voor het WK voetbal in 2018/2022, bericht ik u het volgende.

Inhoudelijke overwegingen

In uw projectplan heeft u opgenomen dat u voornemens bent het project "Kandidatuur WK 2018/2022" uit te voeren. Deze activiteiten passen binnen mijn subsidiebeleid, zoals onder andere neergelegd in de VWS-begroting 2009 en in de nota "Tijd voor Sport", het samenwerkingsprogramma "Samen voor Sport", de beleidsbrief "de Kracht van Sport" en het kabinetsstandpunt op het Olympisch Plan 2028 "Uitblinken op alle niveaus".

Het kabinet ondersteunt middels het kabinetsstandpunt op het Olympisch Plan van NOC*NSF de sportsector bij het binnenhalen van evenementen van betekenis. Dit geldt voor het WK voetbal 2018/2022, waarvoor de Nederlandse en Belgische voetbalbond samen een bid voorbereiden. Het kabinet ondersteunt deze bidfase in 2009-2010 met een maximum bedrag van € 4,5 miljoen.

Ik ben bereid subsidie te verlenen voor vorenbedoelde activiteiten. Ik hecht eraan, dat de activiteiten, met inachtneming van de door mij gemaakte kanttekeningen, worden uitgevoerd conform de door u ingediende stukken. Wanneer zich omstandigheden voordoen die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie dient u dit zo spoedig mogelijk schriftelijk aan mij mede te delen.

Subsidieverlening

Ik heb u reeds eerder een subsidie van € 0,5 miljoen verleend voor het Haalbaarheidsonderzoek, zie mijn brief van 19 december 2007 met kenmerk S/TOP-SP-2817834. Naar aanleiding van uw verzoek ben ik akkoord gegaan met het inzetten van die subsidie voor het Bid, zie mijn brief van 19 februari 2009 met kenmerk S/TOP-SP-2911061, en is tevens de projectperiode verlengd.

Onder verwijzing naar de hierboven vermelde overwegingen, verhoog ik hierbij, mede namens het ministerie van Economische Zaken, de eerder verleende subsidie met € 4 miljoen tot maximaal € 4,5 miljoen.

Ons kenmerk
SP/23740/2009

In uw aanvraag heeft u een eigen bijdrage opgenomen van € 1 miljoen. U dient deze eigen bijdrage gestand te doen. Bij de vaststelling van de subsidie zal hier te zijner tijd rekening mee worden gehouden.

Van toepassing zijnde regelgeving

Deze aanvullende subsidie wordt verleend op basis van de Begrotingswet.

Overige bepalingen

U heeft zich gezamenlijk met de KBVB kandidaat gesteld voor het WK2018/2022. De kandidaatstelling is daarmee een gezamenlijke activiteit.

Ik ga er dan ook vanuit dat België en Nederland gezamenlijk bijdragen aan uw kandidaatstelling. Er kan alleen sprake zijn van een subsidie vanuit de Nederlandse overheid als de Belgische overheid ook een bijdrage verleent.

Bevoorschotting

In verband met de verdeling van de door het kabinet toegezegde middelen over de projectperiode ben ik bereid om de voorschotten volgens onderstaand ritme beschikbaar te stellen:

augustus 2009	€ 2,0 miljoen
oktober 2009	€ 1,5 miljoen
februari 2010	€ 0,5 miljoen

Voor de goede orde wijs ik u erop dat betaling van het laatste voorschot op geen enkele manier mag worden geïnterpreteerd als een subsidievaststelling mijnerzijds. Na inhoudelijke beoordeling van uw verantwoordingsbescheiden ontvangt u van mij een afzonderlijke vaststellingsbeschikking.

De voorschotten worden overgemaakt onder vermelding van 31-3574-0007707-655276.09. De voorschotten zullen worden overgemaakt op uw rekeningnummer 0670000116.

Subsidievaststelling

Binnen vier maanden na afloop van de projectperiode moet een aanvraag tot vaststelling van de subsidie worden ingediend. In dit geval betekent dit dat de verantwoordingsstukken uiterlijk 1 mei 2011 in mijn bezit moeten zijn. De verantwoording dient te bestaan uit een inhoudelijk en financieel verslag en moet voorzien zijn van een accountantsverklaring. Voor deze accountantsverklaring dient u gebruik te maken van de model accountantsverklaring voor project-subsidies, zoals te vinden is op www.minvws.nl.

U ontvangt tijdig nadere informatie over de manier waarop de aanvraag tot subsidievaststelling moet worden ingediend van de directie Bedrijfsvoering, afdeling Subsidies.

Wanneer u tussentijds vragen heeft over de verdere procedure kunt u contact opnemen met deze directie, telefonisch onder nummer 070 3405555 of via E-mail dp_5555-s@minvws.nl.

AWB-procedure

Een belanghebbende kan tegen dit besluit bezwaar maken op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit kan door een bezwaarschrift in te dienen bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20350, 2500 EJ Den Haag.

Ons kenmerk
SP/23740/2009

De termijn voor het indienen van een bezwaarschrift bedraagt zes weken. De termijn vangt aan met ingang van de dag volgend op de dag waarop het besluit is gedagtekend.

Het bezwaarschrift wordt ondertekend door de indiener en bevat:

- de naam en het adres van de indiener,
- de dagtekening,
- een omschrijving van het bestreden besluit, bijvoorbeeld door vermelding van het zaaknummer, briefkenmerk en datum of door bijvoeging van een kopie van het besluit,
- de gronden van het bezwaar.

Ik verzoek u bij alle correspondentie omtrent deze subsidie uw objectnummer 0007707, verplichtingnummers 655276.09 en 612074.07 en subsidienummer 315141 te vermelden.

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport, namens deze,
de directeur Sport,

plv

S Marlon Smit